

De filosofie van... Gertjan Verbeek

Hij is een man zoals wij ze graag zien. Integer, cool en succesvol. Volgend seizoen bezorgt hij Feyenoord de titel met flitsend aanvalsspel. Zijn credo: altijd uitgaan van eigen kracht. In Penthouse een gepassioneerd interview. **Harmen Lustig Fotografie: Ton Zonneveld**

Wat is de essentie van de trainer Gertjan Verbeek?

Ook al ben je zwakker dan de tegenstander, je moet altijd uitgaan van eigen kracht.

Klinkt goed. Ga verder.

Ik ben een trainer die zijn ploeg creatief laat voetballen. Verdedigen hoort bij het spel, maar ik denk aanvallend. Ik hang de theorie van Crujff aan. Veel trainers wisselen een aanvaller voor een verdediger zodra ze in de problemen komen. Crujff zegt: "Nee, je moet juist een verdediger eraf halen en een aanvaller erbij zetten, want dan draai je het om." Voorbeeld? Wij staan 0-0 in een uitwedstrijd tegen Groningen. Maar we hebben niet zoveel aan die uitslag, dus ik haal er een verdediger af – terwijl we het verdedigend allesbehalve eenvoudig hebben – en wat zie je: Groningen komt in de problemen. De meeste ploegen passen zich aan aan goede aanvallers. Hoe beter je aanvallers, hoe makkelijker je het defensief hebt.

Je hebt zelf professioneel gevoetbald. Moet een toptrainer topvoetballer zijn geweest?

Het is een pré maar hoeft niet per se. Je ziet genoeg goede voetballers die als trainer weinig tot niets presteren, terwijl ze als voetballer grote successen hebben gekend. Kijk, als jij niet met mensen om kunt gaan en geen inzicht hebt in teamprocessen, heb je een probleem. Dan kun je nog zoveel verstand hebben van techniek en tactiek, maar de boel krijg je niet aan de praat.

Zoals Van Basten?

Je begrijpt dat ik geen namen noem.

Welk land wordt het deze zomer?

Ik hoop Nederland – en dat zeg ik niet tegen beter weten in. Ik vind dat wij de kwaliteiten hebben om een rol te spelen. Als het lukt om er in korte tijd een hecht team van te maken, zou ik niet weten waarom wij – puur op basis van voetbalkwaliteiten – geen Europees kampioen kunnen worden. Ik heb het dan niet

U.A.
RBBA heyjmans

SCOORT!

VAN WIJNEN
Meer dan wijn

T4F

GJV

UNIVÉ
VERZEKERING

13

ingen ook v

over groepsprocessen, individuele mentale weerstanden die overwonnen moeten worden of acceptatie van elkaar. Want we hebben meer dan elf goede voetballers en niet iedereen kan in de basis. Dus hoe wordt daarmee omgegaan? Er komt spanning op te staan. Wanneer je daar als trainer echter goed sturing aan geeft, kan het zeer succesvol uitpakken.

Goede beslissing van Van Basten om het systeem om te gooien?

Dat kan ik niet inschatten, het is allemaal van horen zeggen. Ik kan je wel zeggen wat ik vind. Ik vind dat je een team moet laten spelen naar de kwaliteiten van de spelers. Het systeem is niet heilig, de kwaliteiten van de spelers zijn dat wél. Als je tegen je natuur in moet voetballen, doe je dingen die je minder goed beheerst en dat geeft een onveilig gevoel. Onzekerheid. Dan haal je nooit een maximale prestatie. Ik ben ervan overtuigd dat je alleen maximaal kunt presteren als je goed in je vel zit. Waarom behoort Guus Hiddink tot de wereldtop? Hij geeft spelers een goed gevoel.

Het mentale aspect is belangrijker dan tactiek?

Wanneer je mentaal niet in staat bent te presteren, door wat voor weerstand ook, kun je nog zo'n goede tactiek hebben, tot successen leidt het niet. Alles staat of valt bij instelling. Wanneer de wil ontbreekt, leggen techniek en conditie

het af. Dan kun je het schudden

Je gaat naar Feyenoord, daar is de druk groter. Dan zal het moeilijker zijn om spelers zich vrij te laten voelen.

Wie bepaalt dat de druk groter is? Dat bepaal je als spelers zelf! Druk is er toch altijd, dat is een feit. Hoe populairder de club, hoe groter de aanhang, hoe meer media-aandacht. Maar dat is niet zo interessant. Wat interessant is: hoe ga je ermee om? Druk is subjectief.

Voor jou maakt het niet uit of je een amateurclub of een topclub traint?

Ik leg mijzelf druk op, in plaats van de buitenwacht dat te laten doen. Anders moet je ook niet in de wedstrijdssport actief zijn, of dat nu op amateurniveau is of in de nationale top. Het gaat om het winnen; ik kan niet zonder dat wedstrijdelement.

Waarom Feyenoord?

Feyenoord past perfect in de profielschets die ik op voorhand had gemaakt van mijn nieuwe club. In gesprekken met de leiding bleek al snel dat we op één lijn zaten. Ik wilde naar een club die bereid is te investeren in de toekomst, zodat ik zo optimaal mogelijk kan werken.

Bedoel je dat je veel mag investeren in spelers?

Nee, daar heeft het niets mee te maken. Het gaat om de randvoorwaarden, als

die top zijn kan ik daar op bouwen. Ik heb het dan over een nieuw trainingscomplex, een nieuw stadion. Wat mij deed besluiten voor Feyenoord te kiezen was de ambitie die deze club heeft. Men beseft dat er tegenwoordig andere eisen gesteld worden om top te kunnen presteren dan in het verleden. Al blijft het natuurlijk mooi om dagelijks op het veld te staan bij de club die je als achtjarige op tv de Europa Cup hebt zien winnen. Ik mocht voor het eerst laat opblijven om die wedstrijd te zien.

Waarom kwam Feyenoord bij jou uit?

Ze zijn zich ervan bewust dat de topsportcultuur die er heerst naar een hoger plan moet, en ze zien mij als de man om dat te verwezenlijken. Niet alleen technisch en tactisch, maar ook omdat ik vernieuwend ben wat betreft benadering.

Wat kunnen de Feyenoordspelers volgend seizoen verwachten?

In het begin van het seizoen leg ik mijn visie bij de groep neer. Ik geef veel instructies, licht mijn werkwijze toe, met als doel dat de spelers zich die visie eigen maken. Later neem ik meer afstand, ze moeten onafhankelijk van mij worden. In het veld zijn zij immers de baas. Ik creëer de voorwaarden, daar moeten ze over nadenken en op hun manier invullen. Ik ga, kortom, de dialoog aan. Ik verwacht van spelers dat ze creatief zijn en niet reactief.

Wat is de kick van het voetbal?

Dat je elf individuen zover krijgt dat ze als één voetballen. Ze weten wat ze willen, ze weten wat ze ervoor moeten doen en wat ze ervoor moeten laten. Er zijn wedstrijden bij dat alles samenvalt. Dan win je met 7-0 van Vitesse en met 9-0 van Heracles. Maar ook zo'n wedstrijd als uit tegen PSV, de latere kampioen. De hele wedstrijd zijn wij dominant, hebben wij het initiatief – dan zie je dat je trainingen zich uitbetalen. De jongens zijn dermate vrij dat ze tegen de beste ploeg van Nederland hun eigen spel durven te spelen, sterker, ze zijn ervan overtuigd dat dat de enige manier is die tot winst leidt. Het mooie was dat ze na afloop in de kleedkamer teleurgesteld waren dat ze uit bij PSV gelijk hadden gespeeld. Ik heb ook weleens meegemaakt dat ze gewoonweg blij waren dat het bij een kleine nederlaag was gebleven, 1-0 of 2-1. Nu hadden we een punt, maar iedereen beschouwde het als een gemiste kans. Dát nu is wat ik bedoel met uitgaan van je eigen kracht.

Wat is jouw kracht?

Mijn gedrevenheid. Als ik iets leuk vind, ga ik er volledig voor. Dat was vroeger op school al. In de dingen die ik leuk vond, was ik ook echt goed. En wat ik niet leuk vond matig tot slecht. Ik zorgde altijd wel dat het net voldoende was, want anders bleef ik een jaar zitten en school was zeker niet favoriet bij mij.

Vergelijk de voetballer eens met de trainer Verbeek.

Dat is appels met peren vergelijken. Ik ben gezegend met een goed stel hersens en heb lering getrokken uit dingen die ik niet goed heb aangepakt. Kijk, een foutje maken is niet erg, maar een repeterende fout, ja, dan wordt het lastig. Het prettige van ouder worden is dat je steeds minder onwetend wordt. Vroeger zei je: "Ik ben zoals ik ben, en mensen moeten mij maar accepteren zoals ik ben, een ruwe bolster, blanke pit." Nu zeg ik: "Ja hallo, wacht eens even, ik ben zelf helemaal niet tevreden met hoe ik ben – hoe kan ik dat veranderen?" Je leert jezelf steeds beter kennen en kan er ook daadwerkelijk iets aan doen. Ik schiet steeds minder door in mijn vervorming en blijf steeds beter in mijn kwaliteit.

'Vervorming'? Wat is dat?

Achter iedere vervorming ligt een kwaliteit. Naïef is bijvoorbeeld een vervorming van de kwaliteit betrouwbaar. Serieus wordt kleurloos, vastberaden wordt bot, geduldig-passief, zelfverzekerd-arrogant, nuchter-gevoelloos, en zo kan ik nog wel even doorgaan. Ik had het net over mijn gedrevenheid, dat is een kwaliteit die bij mij nog weleens wil doorslaan in fanatisme. Dan ga ik snel praten, kom agressief over, verlies mijn geduld. Gevolg is dat mensen ook agressief worden, of juist afstandelijk – in beide gevallen krijg ik ze niet mee. De kunst is voor mij om te constateren: hé, ik draaf door, even terug naar mijn kwaliteit, mijn gedrevenheid. Als je daar bewust mee bezig bent, heb je meer controle en krijg je mensen eerder mee. Dát is het verschil tussen mij als trainer en als voetballer. Toen was ik te fanatiek.

Heb je dat soort spelers niet nodig als trainer?

Nee, want daardoor kreeg ik zeven à acht gele kaarten per seizoen, dus de trainer kon door de schorsingen niet altijd op mij rekenen. Terwijl ik voetbal het leukste vond om te doen. Ik zat mezelf dus danig in de weg doordat ik mijzelf niet in de hand had.

Hoe ben je tot dit inzicht gekomen?

Je bent op zoek naar jezelf, naar je ware ik. Ik ben ontzettend leergierig, altijd al geweest. Als ik vroeger de stad in ging, bleven vrienden tot diep in de nacht in de discotheek hangen, maar ik ging om twaalf uur naar huis. Zelfdiscipline en doorzettingsvermogen zijn kwaliteiten die ik heel erg heb ontwikkeld. Ik ben op mijn veertiende bijvoorbeeld gaan boksen, dat kon ik ook goed, maar het stond allemaal in het teken van voetbal.

Wat zie je als je grootste succes?

Dat ik een bepaalde werkwijze heb ontwikkeld die succes heeft en aanslaat.

DE REVELATIES VAN HET EK

Cristiano Ronaldo – "Hij heeft een topseizoen gedraaid en zich prima ontwikkeld. Straks absoluut één van de spitsen die het verschil maken."

Fernando Torres – "Knap om je als speler vanuit een andere cultuur zo moeiteloos aan te passen in je eerste jaar. Heeft zich bij Liverpool op een geweldige manier bewezen."

Robin van Persie – "De meeste spelers hebben een lange competitie achter de rug, Van Persie is echter veel geblesseerd geweest en is – gelukkig voor ons – nu dus superfit. Maakt niet uit waar hij staat, goede voetballers vinden altijd een manier om met elkaar te spelen."

Die methode werkte bij de jeugd, werkte bij Heracles en werkt nu ook bij Heerenveen. Daarmee ben ik er natuurlijk niet, die ontwikkeling gaat door.

Wat zijn je toekomstplannen?

Die zijn niet erg concreet, maar één ding weet ik: ik hoor in de voetballerij thuis. Je werkt met mensen, er zit spanning op, er komt druk bij kijken, er wordt iets van je verwacht – allemaal dingen die ik als plezierig ervaar. Ik denk ook dat ik er goed in ben. Aan het einde van mijn carrière zal er geen lange rij clubs achter mijn naam staan; ik weet van mijzelf dat ik niet voor iedere club geschikt ben. Ik heb nu Heracles en Heerenveen gehad, komend seizoen komt Feyenoord op mijn pad. Er zijn hier nog één of twee clubs waar ik bij pas, en ooit wil ik naar het buitenland. Ook dan is het zo: ik wil iets neerzetten, ik wil iets achterlaten. En dat bereik je niet in een jaar, daar heb je drie, vier jaar voor nodig.

Wanneer wil je financieel onafhankelijk zijn?

Dat interesseert mij niks. Het gaat mij niet om geld. Je werkt met mensen en daar creëer je een band mee en dat vind ik veel belangrijker dan een paar duizend euro meer of minder. Je loopt als mens niet zo lang op deze aardkloot rond, dus waar het om draait is dat je gelukkig bent. Het gaat om het gevoel dat je hebt. Dat je bent wie je bent en doet wat je leuk vindt. Dat je trots bent op waar je mee bezig bent, en dat het ertoe doet.

Hoe ziet je ultieme afscheid van Heerenveen eruit?

Dit laatste jaar is sowieso al een prima afscheid. We hebben veel goals gescoord, veel wedstrijden aantrekkelijk voetbal gespeeld, we hebben het publiek vermaakt en een aantal spelers heeft zich prima ontwikkeld. Dat hebben we met z'n allen maar mooi bereikt.